

De Klokken van Lissewege

door André Cartreul.

In de monumentale toren van de O.-L.-Vrouwkerk te Lissewege hangen ten huidigen dage zes klokken, waarvan we verder de identiteitskaarten geven. Eerst een paar bladzijden uit de geschiedenis van de Lissewegege klokken.

Voor de Geuzentijd waren er 2 klokken, respectievelijk 4.155 en 1.080 pond wegende, die in 1522 gegoten waren door Simon Waghevents uit Brugge. Twee andere klokken waren gegoten in 1545. Daarover hebben we geen verdere gegevens. Eén klok werd gegoten in 1550 en ze woog 4.280 pond. Nog drie andere klokken werden gegoten in 1566. Ook daarover geen nadere gegevens. Bij de aanvang van de Geuzenberoerten zouden er aldus 8 klokken in de toren gehangen hebben. Zij verdwenen of werden onbruikbaar gemaakt gedurende deze Beroerten omstreeks 1586.

Na de Geuzenberoerten begon al gauw het herstel. Reeds in 1617 werd door Jan Grogart van Gent een nieuwe klok van 1.676 pond Brugs gewicht, gegoten tegen levering van een vervallen klok van 590 pond en van 400 pond oud-metaal. Deze eerste nieuwe klok is op 10 maart 1619 door de Deken van Damme gedoopt onder de naam Anthonis. In 1631 was deze klok gebarsten. Ze werd hergoten door Anthonis Soubillot en gedoopt op 3 juni 1632.

Twee klokken, respectievelijk van 576 pond en van 360 pond, werden naderhand gegoten (het jaartal is niet gekend) door Gre-

gorius Van Hallen uit Brugge, en gedoopt Anna en Jacob. Klok Anna liep een barst op en werd door Joachim Blanpain hergoten in 1645 en nog dit zelfde jaargewijd. Twee klokken zouden in 1676 nog door Blanpain hergoten geweest zijn.

In elk geval bestonden er in de 18e-19e eeuw, volgens het archief van de O.-L.-Vrouwkerk van Lissewege, volgende klokken:

- 1° de grote klok Sint-Anthonis (1619 - pastoor Jan De Crane;
- 2° de middelbare klok Sinte-Anna (1676) - pastoor Petrus Maes;
- 3° de kleine klok Heilige-Maria (1676) - pastoor Petrus Maes;
(melding in de marge: deze is gebroken en vergoten)
- 4° de kleine klok Heilige-Maria (1760) - pastoor B. Ryelandt;
(4 heeft in 1760 3 vervangen)
- 5° de kleine klok Heilige-Maria (1820) hergoten door Jaak Dumery van Brugge;
- 6° de triomfklok Jacob-Elooi (1820) eveneens gegoten door J. Dumery;
- 7°, 8°, 9° en 10°: vier stalen klokken werden in 1869 gegoten door de Société des Mines et Fonderies te Bochum in Westfalen (Duitl.) en geleverd met volgende details:
- 7° naam ongekend - toon do - diam 155 cm - gew 1.603 kgr;
- 8° H.-Eligius - toon re - diam 145 cm - gew 1.187,5 kgr;
- 9° H.-Franciscus-Xaverius - toon mi - diam 135 cm - gew 978 krg;
- 10° naam noch toon gekend - diam 75 cm - gew 193,5kgr.

Samen wogen deze 4 stalen klokken juist 4.000 kgr, betaald tegen 1,63 fr het kgr of in totaal 6.520 frank.

Tenzij ze gebarsten of onbruikbaar geworden waren, hingen er dus op een bepaald ogenblik, en vermoedelijk tot in de eerste wereldoorlog 1914-1918 - en zoals oorspronkelijk in de 16e eeuw? - 8 klokken in deze monumentale kerktoren.

In elk geval waren er juist voor de tweede wereldoorlog (1940-1944) nog zes klokken aanwezig, te weten de hierboven vermelde 4 stalen klokken en de bronzen klokken 5° en 6° hierboven.

Deze twee bronzen klokken en de kleine stalen klok 10°, werden door de Duitse Bezetter in 1943 geroofd. Het stalen klokje werd aan de kerk van Wulveringem gegeven, omdat het aldaar een geroofd bronzen klokje moest vervangen.

In 1958, door tussenkomst van de Dienst voor Herstel van Oorlogsschade, leverde de Firma Michiels van Doornik op staatskosten

drie nieuwe bronzen klokken die thans naast de niet geroofde drie stalen klokken, in de toren aanwezig zijn.

Daar de kerk van Wulveringem bij Veurne een nieuwe klok kreeg, werd het afgestane stalen klokje van Lissewege opnieuw terbeschikking gesteld van deze parochie. Doch, daar het overtallig was, werd het geschonken aan de Lissewegenaar Pater Gilbert Vanfleteren, Scheutist, missionaris te Kinshasa in Zaïre, voor zijn inlandse parochie. Wij zagen het aldaar in werking in augustus 1968.

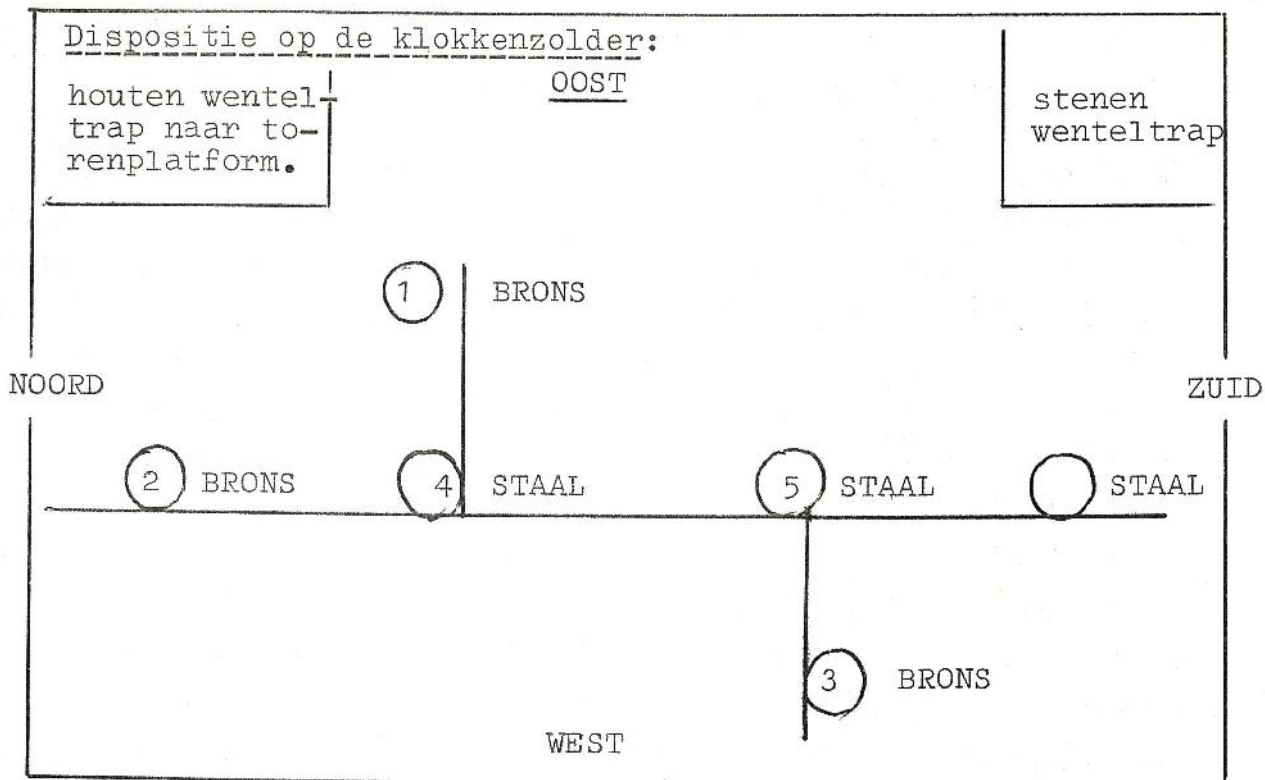
In 1940 werden nog alle klokkekoorden vernieuwd, terwijl dan ook de steunijzers voor het luiden verstevigd en geroemeind werden op kosten van de kerk.

Dank zij een legaat van Mejuffrouw Louise Maenhout van Lissewege ten bedrage van 100.000 frank, kon in 1957-58 de electrificatie van de kerkklokken doorgevoerd worden onder Pastoor Leopold Grymonprez. Van deze goede gelegenheid miek het Gemeentebestuur van Lissewege gebruik om op gemeentekosten en in akkoord met de Kerkfabriek van Onze-Lieve-Vrouw-Bezoeking, een beiaardspel te vestigen op deze zes klokken, terwijl het vernieuwd torenuurwerk tevens werd voorzien van een foto-eléctrische cel. Al deze werken werden uitgevoerd door de Firma G. Frère van Lo bij Veurne.

Het geheel werd ingewijd tijdens een korte kerkelijke plechtigheid op een zomerse zondag in 1959 onder Pastoor Michiel Claerhout, wiens neef Kanunnik François voor muziek en tekst van het beiaardlied had gezorg.

Heden klinkt elk halfuur en elk vol uur vanuit Lissewege's oude monumentale toren, al over het zo schilderachtig dorp, volgend refrein:

Lissewege, denk er aan:
 Nooit blijft 't uurwerk stille staan;
 Wijzers draaien, klokken slaan,
 Uren komen, maar vergaan.
 't Is dus tijd,
 Werk met vlijt,
 Leef in vree;
 Doe uw best,
 Voor de rest
 Helpt God mee.
 Hoor, uw toren
 Laat het horen:
 God helpt mee.

Beschrijving van de huidige klokken:

K l o k 1 : brons

Naam: Heilige Godelieve

Diam.: 85 cm - Hoogte: 95 cm - Gewicht: 509 kgr.

Toonhoogte: La

Versiering: langs boven een rondlopende band van circa 2 cm
blomenmotief.

Opschriften:

ene zijde: 1958 plus afbeelding in relief v. St. Godelieve
andere zijde: Me fudit Michiels Jr Tornaci

+

Heilige Godelieve
Peter: J. Gobert
Meter: E. Dejaeger
Pastoor: M. Claerhout
Onderp.: J Soens
Kerkheren: J. Dendooven - J. Gobert - R. Pape
A. Snauwert - A. Masschelein
Koster: L. Verschoore
Lissewege : 1958

Luidklok , ook deel van de beiaard
Toestand: zeer goed.

K l o k 2 : brons

Naam: Heilige Jacobus

Diam.: 110 cm - Hoogte: 120 cm - Gewicht: 830 Kgr.

Toonhoogte: Sol

Versiering: langs boven een doorlopende band van circa 2 cm
bloemenmotief.

Opschriften:

ene zijde: 1958, plus afbeelding in relief van St.-Jacobus

andere zijde: Me fudit Michiels Jr Tornaci

+

H. Jacobus

Peter: J. Dendooven

Meter: J. Dekeyzer

Pastoor: M. Claerhout

Onderp.: J Soens

Kerkheren: J. Dendooven - J. Gobert - R. Pape
A; Snauwaert - A. Masschelein

Koster: L. Verschoore

Lissewege : 1958

Luidklok, ook deel van de beiaard.

Toestand: zeer goed.

K l o k 3 : brons

Naam: Heilige Barbara

Diam.: 80 cm - Hoogte: 90 cm - Gewicht: 300 Kgr.

Toonhoogte: Do

Versiering: langs boven een doorlopende band van circa 2 cm
bloemmotief.

Opschriften:

ene zijde: 1958 plus afbeelding in relief van St.-Barbara

andere zijde: Me fudit Michiels Jr Tornaci

+

H. Barbara

Peter: A. Snauwaert

Meter: L. Vandenheede

Pastoor: M. Claerhout

Onderp.: J. Soens

Kerkheren: J. Dendooven - J. Gobert - R. Pape
A. Snauwaert - A. Masschelein

Koster: L. Verschoore

Lissewege: 1958

Luidklok, ook deel van de beiaard

Toestand: zeer goed.

K l o k 4 : staal.

Naam: Heilige Franciscus-Xaverius.

Gegoten te Bochum (Westfalen) in 1869, nieuwgemaakt voor de kerk van Lissewege.

Diam.: 135 cm - Hoogte: 140 cm - Gewicht: 978 Kgr.

Toonhoogte: Mi

Versiering: langs boven een dubbele rondlopende band met een breedte van circa 3 cm.

Opschriften:

slechts aan éne zijde:

Bochum

H. Franciscus Xaverius

Peter: F. Vankersschaver

Meter: Isab. Vankersschaver

Pastoor: J. Boecksoone

Onderp.: S. Wulleman

Kerm.: P. Desmidt - E. Vankersschaver -

F. Daeninck - F. Demon - J. Schreurs

Koster: F. Vansteene

Lisseweghe

1869

Luidklok, ook deel van de beiaard.

Toestand: goed, doch uitwendig ietwat verroest.

K l o k 5 : staal

Naam: Heilige Eligius

Gegoten te Bochum (Westfalen) in 1869, nieuwgemaakt voor de kerk van Lissewege.

Diam.: 145 cm - Hoogte : 150 cm - Gewicht: 1.187,5 Kgr.

Toonhoogte: RE

Versiering: langs boven een dubbele doorlopende band met een breedte van ongeveer 3 cm.

Opschriften:

slechts aan éne zijde:

Bochum

H. Eligius

Peter: P. Desmidt

Meter: Joan. Perlinghe

Luidklok, deel van de beiaard.

Toestand: goed, doch uitwendig wat verroest, o.m. de inscripties.

K l o k 6 : staal

Naam: uitgeroest en niet gekend

Gegoten te Bochum (Westfalen) in 1869; nieuwgemaakt voor de kerk van Lissewege.

Diam.: 155 cm - Hoogte: 160 cm - Gewicht: 1.603 Kgr.

Toonhoogte: Do

Versiering: langs boven een dubbele rondlopende band met een breedte van ongeveer 3 cm.

Opschriften:

slechts aan éne zijde:

doch gans uitgeroest door de tand des tijds -
zuidwesten regens via de galmgaten -
slechts een paar letters bv. peter, meter
zijn nog zichtbaar.

Luidklok waarop, in samengang met de andere kerkklokken een beiaardspel is gevestigd.

Toestand: goed, maar uitwendig, bijzonder aan de z-w.zijde, sterk verroest, o.m. de inscripties.

